

Nr 11.

Av herr **Tengdahl**, om ändring av 7 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

I § 7 av lagen om försäkring för olycksfall i arbete stadgas beträffande ersättning i de fall, då olycksfallet medfört arbetarens död, att livränta skall utgå till änka eller änkling med ett årligt belopp, motsvarande en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst samt till varje den avlidnes minderåriga barn med ett belopp, motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten. Vidare kan livränta utgå till den avlidnes föräldrar, för såvitt de varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende. Bestämmelsen härom, 7 § b) tredje stycket, är så lydande:

till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp, motsvarande en fjärdedel av arbetsförtjänsten.

Livränta till efterlevande föräldrar utgår sålunda endast under förutsättning att de varit av den avlidnes arbete för sitt uppehälle huvudsakligen beroende. Detta uttryck torde innebära och har i varje fall tolkats så, att den avlidne till mer än hälften bidragit till föräldrarnas underhåll. Härjämte komma även andra omständigheter i betraktande, såsom föräldrarnas arbetsförmåga, möjligheten att erhålla hjälp från syskon till den avlidne o. s. v. Allt detta gör att med nuvarande formulering av ifrågasvarande bestämmelse de livränteberättigades antal blir mycket starkt begränsat och att bestämmelsen praktiskt får endast högst ringa betydelse. Nedanstående sammanställning anger antalet olycksfall, som föranlett livräntor till efterlevande föräldrar åren 1918—1921:

År	Samtliga olycksfall med livräntor till efterlevande föräldrar	Kapitalvärdet av dessa livräntor	Därav livräntor till föräldrar på grund av krigsrisk	
			antal	kapitalvärde
1918	37	175,648	24	112,471
1919	22	101,628	8	38,419
1920	19	128,988	—	—
1921	8	47,077	—	—

Även om den avlidne i livstiden lämnat regelbundna och i förhållande till föräldrarnas försörjning rätt så betydande bidrag, men dessa icke över-

stiga halva underhållskostnaden, anses, såsom förut nämnts, livränta icke kunna utgå till föräldrarna.

Det synes mig vara förenat med billighet och rättvisa att i de fall den avlidne under livstiden lämnat bidrag till efterlevande fader eller moder eller bådadera till sådant belopp, att de för sin bärgning varit av det samma beroende, de erhöle en ersättning i form av livränta, som stode i proportion till förlusten av bidraget.

En annan omständighet bör ej heller helt lämnas ur räkningen vid bedömandet av denna fråga. Den nu gällande bestämmelsen om livränta åt efterlevande föräldrar tager endast hänsyn till understöd, som redan lämnats, men ej till bidrag, som föräldrarna ansett sig kunna framdeles påräkna från barnen. De små belopp, föräldrarna kunnat under sin arbetskraftiga tid spara, hava ofta använts till barnens utbildning och utrustning. Ersättning i någon mån härför borde med skäl kunnat påräknas av föräldrarna, då barnen vuxit upp och kommit ut i förvärsarbetet. Genom föräldrarnas tilltagande arbetsförmåga, ökas ock deras behov av bidrag, under det att för barnen möjligheter att hjälpa dem ökas genom stegrad yrkesutbildning och därmed stegrade inkomster.

Det vore sålunda rimligt, om en mildring av uttrycket »huvudsakligen beroende» komme till stånd, en mildring, som även medgäve livränta i de fall, då föräldrarna varit för sin utkomst av den avlidnes arbete beroende i mindre grad än nu förutsättes. Ändringen får dock ej genomföras så, att den kommer att innebära en nedsättning av livräntebeloppen för de fall, att föräldrarna faktiskt varit huvudsakligen beroende. Då vidare en glidande skala lätt kan föranleda ett, låt vara endast skenbart, godtyckligt bedömande av de särskilda fallen, torde lagändringen böra avse att införa tvenne alternativ. I fall då föräldrarna varit huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete skulle livränta utgå såsom hittills med en fjärdedel av arbetsförtjänsten och då de väl varit beroende, men i mindre grad, ett reducerat belopp, vilket lämpligen borde bestämmas till en sjättedel av arbetsförtjänsten.

Det torde böra erinras därom, att i förordningen angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, förekom ursprungligen den bestämmelsen, att föräldrar för att erhålla livränta skulle varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete. Bestämmelsen ändrades emellertid 1924 och uppställes nu allenast fordran på »beroende» av den avlidnes arbete.

På grund av det anförda tillåter jag mig hemställa, att riksdagen måtte besluta, att 7 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete skall erhålla följande ändrade lydelse:

7 §.

Har olycksfallet — — — — — motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten, samt

till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp, motsvarande en fjärdedel av arbetsförtjänsten, eller, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete beroende, men i mindre grad än ovan sagts, en livränta å ett årligt belopp, motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten, dock att — — — — — arbetsförtjänst.

Stockholm den 16 januari 1925.

Knut A. Tengdahl.
